

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Nowe słowa na start*, klasa 7.

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Nowe słowa na start* w klasie 7. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
2. Oblicza miłości	• opisuje obraz • podaje nazwy barw użytych przez malarza	• wyjaśnia, dlaczego bohaterowie przedstawieni na obrazie mają zasłonięte twarze	• przedstawia skojarzenia związane z obrazem	• interpretuje znaczenie barw • wyraża swoją opinię na temat obrazu	• podejmuje dyskusję na temat komentarza artysty odnoszącego się do jego dzieł • porównuje obraz z innymi tekstami kultury poruszającymi temat miłości
3. Twórca i jego czasy – Antoine de Saint-Exupéry	• wymienia najważniejsze elementy biografii Antoine’a de Saint-Exupéry’ego • umiejscawia powstanie <i>Małego Księcia</i> w czasie	• charakteryzuje twórczość Antoine’a de Saint-Exupéry’ego	• wskazuje elementy autobiograficzne w książce	• wypowiada się na temat specyfiki <i>Małego Księcia</i> jako książki dla każdego	• wypowiada się na temat wydarzeń historycznych współczesnych autorowi
4., 5., 6., 7., 8. Antoine de Saint-Exupéry, <i>Mały Księżę</i> (lektura obowiązkowa)	• relacjonuje treść utworu • określa rodzaj literacki utworu • wskazuje wydarzenia i sytuacje o charakterze baśniowym i realistycznym • wyjaśnia znaczenie	• zapisuje wydarzenia w punktach • wypowiada się na temat narracji w utworze • charakteryzuje tytułowego bohatera • charakteryzuje mieszkańców danych	• opisuje wewnętrzną przemianę pilota • wskazuje w utworze cechy przypowieści • omawia relację pomiędzy Małym Księciem a różą • wyjaśnia symbolikę	• odnosi zachowania mieszkańców danych planet do świata dorosłych • omawia symbolikę podróży w odniesieniu do utworu oraz w sensie ogólnym • wypowiada się na temat	• podejmuje dyskusję na temat obecności zachowań przedstawionych w utworze w świecie współczesnym • omawia sposób przedstawienia relacji międzyludzkich w innych

	terminu <i>przypowieść</i>	planet • wskazuje przyczyny wyruszenia Małego Księcia w podróż	danych mieszkańców planet • interpretuje znaczenie aforyzmów znajdujących się w utworze • interpretuje decyzję Małego Księcia o odejściu	relacji międzyludzkich w odniesieniu do utworu • wypowiada się na temat znaczenia dzieciństwa w odniesieniu do utworu	tekstach kultury • porównuje utwór z jego ekranizacją w reżyserii Marka Osborne'a
9. Miłość i śmierć	• referuje treść wiersza • określa rodzaj literacki utworu • wskazuje podmiot liryczny w utworze	• określa funkcję zwrotów do adresata	• interpretuje znaczenie wiersza • wyjaśnia sens puenty utworu	• wypowiada się na temat sprzeczności zaprezentowanych w utworze	• podejmuje dyskusję na temat przyczyn i sensu lęku przed miłością
10. To też miłość	• relacjonuje treść danych fragmentów • przyporządkowuje tekst do właściwego rodzaju literackiego i uzasadnia swój wybór	• określa rodzaj narracji • charakteryzuje główną bohaterkę • wskazuje w utworze cechy literatury fantastycznej	• omawia funkcję elementów fantastycznych dla wymowy danych fragmentów	• interpretuje znaczenie danych fragmentów	• podejmuje dyskusję na temat skutków zetknięcia z cierpieniem • wypowiada się na temat różnych rodzajów miłości, wskazując przykłady z wybranych tekstów kultury
11. Twórca i jego czasy – Juliusz Słowacki	• wymienia najważniejsze elementy biografii Juliusza Słowackiego • umiejscawia romantyzm w czasie	• wymienia najważniejsze cechy epoki romantyzmu	• charakteryzuje twórczość Juliusza Słowackiego	• wskazuje powiązania pomiędzy twórczością Juliusza Słowackiego a światopoglądem epoki	• analizuje obraz Friedricha pod kątem cech romantycznych
12., 13., 14., 15., 16. Juliusz Słowacki, <i>Balladyna</i> (lektura obowiązkowa)	• relacjonuje treść dramatu • wskazuje cechy dramatu • określa czas i miejsce zdarzeń • dokonuje podziału bohaterów na bohaterów realistycznych i bohaterów fantastycznych	• zapisuje w punktach historię zbrodni Balladyny • charakteryzuje Balladynę • charakteryzuje Goplanę • wskazuje sceny komiczne i tragiczne • omawia cechy gatunkowe tragedii	• określa funkcję świata fantastycznego w utworze • charakteryzuje różne sposoby sprawowania władzy przedstawione w utworze • określa funkcję ironii w dramacie • opisuje ewolucję	• wyjaśnia, na czym polega tragizm tytułowej bohaterki • wyjaśnia symboliczne znaczenie korony Popielów • opisuje scenę sądu i śmierci tytułowej bohaterki	• analizuje wskazany plakat teatralny • formułuje na podstawie dramatu uniwersalne prawdy o ludzkiej psychice • omawia nawiązania kulturowe obecne w dramacie

			Balladyny		
17. Prawdziwa miłość	• relacjonuje treść danych fragmentów utworu • określa rodzaj literacki fragmentów utworu	• wypowiada się na temat narracji fragmentów utworu • wypowiada się na temat uczucia łączącego bohaterów	• omawia emocje bohaterów • interpretuje tytuł	• analizuje sposób, w jaki bohaterowie mówią o chorobie	• podejmuje dyskusję na temat opłacalności emocjonalnego angażowania się, w sytuacji gdy istnieje ryzyko utraty kochanej osoby
18. Jak budować akapity i skomponować tekst	• przedstawia elementy kompozycji wypowiedzi argumentacyjnej • wskazuje cechy dobrze skomponowanego tekstu • wymienia cechy składające się na wewnętrzną spójność wypowiedzi • organizuje tekst, nie zawsze zachowując logikę	• formułuje plan wypowiedzi argumentacyjnej • porządkuje podaną wypowiedź • wskazuje w podanym tekście zdanie główne akapitu • tworzy wewnętrznie uporządkowane wypracowanie o umiarkowanym stopniu spójności	• koryguje dane wypracowanie • formułuje wstęp do wypracowania • tworzy wewnętrznie uporządkowane, na ogół spójne wypracowanie	• tworzy wewnętrznie uporządkowane, spójne wypracowanie	
19. Jak uzasadniać swoje zdanie	• odróżnia argument od przykładu • w podanym tekście wskazuje tezę, argumenty i przykłady	• formułuje argumenty do podanej tezy	• podaje przykłady do argumentów	• formułuje wypowiedź o wnikliwej i konsekwentnej argumentacji, popartą trafnymi przykładami	
20., 21. Teatr	• omawia specyfikę teatru starożytnej Grecji • wyjaśnia znaczenie terminu <i>przedstawienie realistyczne</i>	• wskazuje zmiany, jakie zaszły w rozwoju teatru • rozpoznaje elementy języka teatru w przedstawieniu • omawia specyfikę teatru elżbietańskiego	• wskazuje cechy teatru antycznego obecnie • omawia relacje pomiędzy dramatem a teatrem • omawia specyfikę teatru współczesnego	• interpretuje wybrane przedstawienie teatralne	• wypowiada się na temat roli reżysera w interpretacji tekstu dramatycznego • podejmuje dyskusję na temat granic wolności reżysera w interpretacji tekstu dramatycznego

			• wyjaśnia znaczenie terminu <i>przedstawienie awangardowe</i>		• pisze recenzję przedstawienia teatralnego
22. Fonetyka – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>głoska, spółgłoska, samogłoska, litera</i> • dokonuje podziału wyrazu na głoski • wskazuje w wyrazie samogłoski i spółgłoski	• określa funkcję głoski <i>i</i> w podanych wyrazach • zapisuje wymowę wyrazu i wskazuje różnice pomiędzy wymową a pisownią • na ogół poprawnie wymawia wyrazy	• dokonuje poprawnego podziału wyrazu • poprawnie wymawia wyrazy	• koryguje błędną wymowę wyrazów	• układa zdania ćwiczące wymowę
23. Upodobnienia i uproszczenia fonetyczne	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>upodobnienia fonetyczne, ubezdźwięcznienia, udźwięcznienia, upodobnienia wsteczne i postępowe, upodobnienia wewnątrzwyrazowe, upodobnienia międzywyrazowe, utrata dźwięczności w wygłosie, uproszczenie grupy spółgłoskowej</i> • wskazuje spółgłoski powodujące upodobnienia	• wskazuje kierunek upodobnienia w podanych wyrazach • wskazuje upodobnienia międzywyrazowe w podanym tekście	• wskazuje wyrazy, w których wolno lub należy upraszczać grupy spółgłoskowe • wskazuje wyrazy, w których nie wolno upraszczać grup spółgłoskowych	• koryguje błędy w wymowie i wyjaśnia ich przyczynę	
24. Kiedy pisać <i>q</i> oraz <i>ę</i>	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>samogłoski nosowe</i> • referuje zasady pisowni samogłosek <i>q</i> i <i>ę</i> w zakończeniach wyrazów	• wyjaśnia przyczynę problemu z zapisem samogłosek <i>q</i> i <i>ę</i>	• wskazuje przykłady wyrazów kończących się na <i>q</i> i <i>ę</i> • wskazuje słowa, w których <i>q</i> wymienia się na <i>ę</i> oraz <i>ę</i> na <i>q</i>	• bezbłędnie stosuje zasady pisowni <i>q</i> i <i>ę</i> w wypowiedzi pisemnej	
25. Podsumowanie	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne	• poprawnie interpretuje wymagany materiał	• wykorzystuje bogate konteksty

wiadomości	• posługuje się terminami i pojęciami: <i>paradoks, ironia, tragedia, akapit, argument, przykład, wypowiedź argumentacyjna, kompozycja, wewnętrzna spójność, głoska, samogłoska, spółgłoska, upodobnienia i uproszczenia fonetyczne</i>		stanowisko	• właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
27. Pochwała życia	• opisuje, co zostało przedstawione na obrazie	• wskazuje podział obrazu na części tematyczne • opisuje postacie przedstawione na obrazie	• omawia kolorystykę dzieła • przedstawia na podstawie wybranych źródeł cechy impresjonizmu	• wypowiada się na temat wyjątkowego charakteru dzieła Renoira • wskazuje cechy impresjonizmu na obrazie	• omawia wybrany obraz impresjonistyczny
28. Twórca i jego czasy – Jan Kochanowski	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>renesans, humanizm</i> • wymienia najważniejsze etapy życia Jana Kochanowskiego • umiejscawia renesans w czasie	• charakteryzuje twórczość Jana Kochanowskiego	• wskazuje charakterystyczne cechy renesansu	• omawia związek twórczości Jana Kochanowskiego ze światopoglądem epoki	• wskazuje cechy renesansowe na obrazie Mantegny
29. Przepis na szczęście (Jan Kochanowski – poeta wymieniony w podstawie programowej)	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>fraszka, apostrofa, archaizm</i> • relacjonuje treść fraszek • wskazuje podmiot liryczny we fraszkach • wskazuje adresata lirycznego fraszki <i>Na dom w Czarnolesie</i>	• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego w każdej z fraszek • wskazuje apostrofę i wyjaśnia jej funkcję • przedstawia współczesną formę wskazanych archaizmów	• przedstawia stosunek Jana Kochanowskiego do natury na podstawie fraszki <i>Na lipę</i> • wskazuje kontekst biograficzny we fraszce <i>Na dom w Czarnolesie</i>	• omawia renesansowy charakter fraszek	• podejmuje dyskusję na temat najważniejszych aspektów życia

	• wskazuje archaizmy w utworach				
30. Na scenie życia (Jan Kochanowski – poeta wymieniony w podstawie programowej)	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>fraszka, wiersz sylabiczny, rym, powtórzenie, archaizm</i> • relacjonuje treść fraszek • wskazuje archaizmy w utworach	• przedstawia obraz młodości zawarty w utworze <i>Na młodość</i> • dokonuje podziału podanych fraszek na fraszki filozoficzne i fraszki obyczajowe • przedstawia układ rymów we fraszkach • przedstawia współczesną formę wskazanych archaizmów	• omawia funkcję powtórzenia na początku fraszki <i>O żywocie ludzkim</i> • omawia funkcję środków stylistycznych użytych w utworach	• omawia refleksję o człowieku zawartą we fraszce <i>O żywocie ludzkim</i>	• podejmuje dyskusję na temat aktualności fraszki <i>Na młodość</i>
31. Sztuka życia (Jan Kochanowski – poeta wymieniony w podstawie programowej)	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pieśń, cnota, pytanie retoryczne</i> • relacjonuje treść wiersza • wskazuje podmiot liryczny utworu • wskazuje adresata lirycznego utworu	• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • podaje nazwy rodzajów rymów występujących w wierszu	• przedstawia postawę życiową, do której przekonuje podmiot liryczny • omawia funkcję zdań rozkazujących w pieśni	• interpretuje ostatnie zdanie wiersza	• podejmuje dyskusję na temat cech, którymi należy się wykazać w celu osiągnięcia „dobrej sławy”
32. Radość życia (Jan Kochanowski – poeta wymieniony w podstawie programowej)	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pieśń, rym gramatyczny, apostrofa, personifikacja</i> • relacjonuje treść wiersza • wskazuje podmiot liryczny utworu	• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • podaje nazwy rodzajów rymów występujących w wierszu	• interpretuje metafory zawarte w wierszu • omawia funkcję apostrofów pojawiającej się w ostatniej strofie wiersza • omawia funkcję personifikacji	• wyjaśnia przesłanie wiersza	• odnajduje w dowolnych źródłach informacje na temat filozofii epikurejskiej
33. Szczęście poety	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Skamander, metafora, słowa potoczne, optymizm</i> • relacjonuje treść wiersza	• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • wskazuje sformułowania, które wiążą się z radością życia	• opisuje przeżycia, których doświadcza podmiot liryczny • interpretuje metaforę powstałą na bazie związku	• interpretuje zakończenie wiersza	• wypowiada się na temat sposobów okazywania zadowolenia z życia i optymizmu

	• wskazuje podmiot liryczny utworu		frazeologicznego <i>mieć zielono w głowie</i>		
34. Być szczęśliwym	• relacjonuje treść wiersza • wskazuje podmiot liryczny utworu	• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • dokonuje podziału wiersza na części tematyczne	• omawia symbolikę ogrodu, przywołując kontekst biblijny • określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu • interpretuje tytuł	• interpretuje przyjęcie przez podmiot liryczny postawy wyprostowanej • omawia postrzeganie szczęścia przez podmiot liryczny	• wypowiada się na temat życia i twórczości Czesława Miłosza
35. Chwytaj dzień	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>carpe diem</i>, <i>sententja</i> • referuje fragment powieści • omawia świat przedstawiony danego fragmentu utworu • określa przynależność danego fragmentu do rodzaju literackiego	• charakteryzuje bohaterów występujących w danym fragmencie utworu • opisuje nastroje uczniów po wejściu do klasy • określa typ narracji występującej w danym fragmencie	• wyjaśnia, w jaki sposób zacytowany na lekcji wiersz łączy się z łacińską sentencją • opisuje przeżycia wewnętrzne wybranego uczestnika lekcji	• wyjaśnia przesłanie prowadzonej przez nauczyciela lekcji • wypowiada swoją opinię na temat przeczytanego fragmentu	• referuje treść całego utworu na podstawie książki lub filmu • omawia rolę, jaką odegrał Keating w życiu uczniów • wypowiada się na temat sposobów osiągania szczęścia
36. Odważnym szczęście sprzyja	• referuje fragment powieści • określa przynależność fragmentu do rodzaju literackiego	• charakteryzuje każdą z bohaterek • wyjaśnia przyczynę sporu pomiędzy bohaterkami • przytacza argumenty wysuwane przez bohaterki	• interpretuje tytuł utworu • omawia argumentację bohaterek	• wyraża swoją opinię na temat sporu zaprezentowanego we fragmencie	• tworzy pracę pisemną związaną z tematem lekcji
37. Wiedzieć, czego się chce	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sumo</i>, <i>motto</i> • referuje fragment powieści • określa przynależność danego fragmentu do rodzaju literackiego	• określa typ narracji występującej w danym fragmencie utworu • charakteryzuje bohaterów danego fragmentu utworu • dokonuje podziału treści	• wyjaśnia znaczenie słów: <i>Widzę w tobie grubego gościa</i> • wylicza cechy, które wskazują na to, że Shomintu jest dobrym trenerem	• wyjaśnia znaczenie mądrości życiowej przekazanej przez trenera	• pisze opowiadanie, którego mottem są słowa: <i>Celem nie jest koniec drogi, tylko posuwanie się naprzód</i>

		na części ze względu na poruszane problemy			
38., 39. Opis sytuacji, przeżyć wewnętrznych i dzieła sztuki	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki</i> • wymienia elementy składające się na opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych i opis dzieła sztuki	• omawia sytuacje przedstawione na ilustracjach • opisuje emocje postaci przedstawionych na ilustracjach	• redaguje opis sytuacji na podstawie podanego planu • opisuje uczucia i stany wewnętrzne bohaterów podanej sytuacji • odnajduje w dowolnych źródłach symboliczne znaczenia wskazanych elementów występujących na obrazach	• tworzy dobrze zorganizowany, jasny i zrozumiały opis sytuacji • redaguje pogłębiony opis przeżyć wewnętrznych, trafnie nazywając uczucia oraz stany psychiczne i posługując się bogatym słownictwem • wnikliwie przedstawia przy opisie dzieła sztuki elementy charakterystyczne, w sposób kompetentny omawia cechy artyzmu, ocenia i interpretuje dzieło sztuki, ujawniając wrażliwość	
40. Akcent wyrazowy	• przedstawia zasady stosowania akcentu wyrazowego	• poprawnie akcentuje przeczytane wyrazy	• wskazuje rzeczowniki, w których akcent pada na 3. sylabę od końca	• stosuje w wypowiedzi wyrazy, w których akcent pada na 3. i 4. sylabę od końca	
41. Kiedy pisać <i>i</i> , a kiedy <i>j</i>	• referuje zasady pisowni wyrazów, w których litera <i>j</i> oznacza spółgłoskę <i>j</i> • referuje zasady pisowni zakończeń <i>-i</i>, <i>-ji</i> oraz <i>-ii</i>	• na ogół poprawnie stosuje zasady pisowni <i>i</i> i <i>j</i> w podanych wyrazach • na ogół poprawnie stosuje zasady pisowni zakończeń <i>-i</i>, <i>-ji</i> oraz <i>-ii</i> w podanych wyrazach	• poprawnie stosuje zasady pisowni <i>i</i> i <i>j</i> w podanych wyrazach • poprawnie stosuje zasady pisowni zakończeń <i>-i</i>, <i>-ji</i> oraz <i>-ii</i> w podanych wyrazach	• tworzy własny tekst, wykorzystując w nim wyrazy z zakończeniami <i>-i</i>, <i>-ji</i> oraz <i>-ii</i>	
42. Podsumowanie wiadomości	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje

	i pojęciami: <i>fraszka, archaizm, pieśń, wiersz sylabiczny, rymy gramatyczne, opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, opis dzieła sztuki, akcent wyrazowy</i>			• uogólnia, podsumowuje i porównuje	problemy badawcze
44. Charaktery	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plan pierwszy, plan drugi, tło, portret</i> • opisuje, co przedstawia obraz	• omawia sposób przedstawienia Napoleona	• wskazuje cechy Napoleona podkreślone na portrecie	• interpretuje wymowę obrazu	• przybliży sylwetkę Napoleona • wyjaśnia znaczenie napisów znajdujących się na obrazie i analizuje ich znaczenie w kontekście wymowy obrazu
45. Twórca i jego czasy – Ignacy Krasicki	• wymienia najważniejsze etapy życia Ignacego Krasickiego • umiejscawia epokę oświecenia w czasie	• charakteryzuje twórczość Ignacego Krasickiego	• wskazuje cechy charakterystyczne oświecenia	• omawia związek twórczości Ignacego Krasickiego ze światopoglądem epoki	• omawia obraz Jana Matejki
46. W krzywym zwierciadle (Ignacy Krasicki – poeta wymieniony w podstawie programowej)	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>satyra</i> • relacjonuje treść satyry • określa rodzaj literacki utworu • wskazuje narratora	• dokonuje podziału utworu na części tematyczne • charakteryzuje szlachcica oraz jego żonę • wskazuje na podstawie tekstu cechy gatunkowe satyry	• omawia problem poruszony w satyrze • omawia związek satyry ze światopoglądem epoki	• podejmuje dyskusję nad celowością ośmieszania postaw i zachowań w procesie dydaktycznym	• podejmuje dyskusję na temat zalet i wad obcych wpływów kulturowych
47. Twórca i jego czasy – Aleksander Fredro	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>romantyzm, komedia</i> • wymienia najważniejsze etapy życia Aleksandra Fredry • umiejscawia epokę	• charakteryzuje twórczość Aleksandra Fredry	• wskazuje cechy charakterystyczne romantyzmu	• wyjaśnia, na czym polegała wyjątkowość Aleksandra Fredry na tle epoki	• omawia genezę <i>Zemsty</i>

	romantyzmu w czasie				
48., 49., 50., 51. Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i> (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>komedia</i>, <i>komizm charakterów</i>, <i>komizm sytuacyjny</i>, <i>komizm słowny</i>, <i>akt</i>, <i>scena</i>, <i>didaskalia</i>, <i>karykatura</i>, <i>bohaterowie pierwszoplanowi</i>, <i>bohaterowie drugoplanowi</i>, <i>bohaterowie epizodyczni</i>, <i>motto</i> • relacjonuje treść dramatu • przyporządkowuje utwór do rodzaju literackiego • określa czas i miejsce akcji	• wskazuje cechy gatunkowe utworu • dokonuje podziału bohaterów na pierwszoplanowych, drugoplanowych i epizodycznych • charakteryzuje bohaterów utworu • wskazuje wątek główny i wątki poboczne utworu • podaje przykłady różnych rodzajów komizmu	• wyjaśnia, na czym polega komizm charakterów, komizm sytuacyjny i komizm słowny w dramacie • wyjaśnia, na czym polega karykaturalne przedstawienie bohaterów • interpretuje tytuł dramatu • wyjaśnia sens motto	• analizuje scenę oświadczyn Papkina pod względem stosowności stylu do sytuacji • analizuje zakończenie dramatu i omawia jego przesłanie	• podaje przykłady przedstawienia motywu zemsty w innych tekstach kultury • wskazuje w dramacie elementy kultury sarmackiej • porównuje treść dramatu z ekranizacją Andrzeja Wajdy
52. Silny charakter	• relacjonuje treść danych fragmentów utworu • określa rodzaj narracji	• charakteryzuje bohatera danych fragmentów utworu	• omawia sposób przedstawienia przeżyć wewnętrznych bohatera • interpretuje słowa bohatera: <i>Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać</i>	• analizuje sposób przedstawienia rekinów	• podejmuje dyskusję na temat sentencji: <i>Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać</i> i odnosi ją do wybranych tekstów kultury
53. Przejąć próbę	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>wywiad</i> • relacjonuje treść wywiadu	• wyjaśnia, w jaki sposób bohater wywiadu definiuje ból • opisuje powód założenia fundacji i jej cele • wymienia cechy charakteru bohatera wywiadu	• omawia różnice między dzieciństwem a dorosłością według Jana Meli	• pisze charakterystykę Jana Meli	• charakteryzuje postać rzeczywistą lub fikcyjną, która musiała zmagać się z przeciwnościami losu

54. Panować nad życiem	• relacjonuje treść danych fragmentów utworu • określa rodzaj narracji	• omawia świat przedstawiony • wskazuje problem, z którym musi się zmierzyć bohaterka fragmentów	• omawia funkcję narracji pierwszoosobowej we fragmentach • wypowiada się na temat relacji pomiędzy bohaterką a doktorem	• interpretuje słowa bohaterki mówiące o tym, że największym jej przeciwnikiem jest ona sama	• wyjaśnia na wybranych przykładach z tekstów kultury, co to oznacza sformułowanie <i>przejąć kontrolę nad własnym życiem</i>
55. Na przekór stereotypom	• relacjonuje treść danego fragmentu • określa czas i miejsce akcji fragmentu	• wypowiada się na temat sposobu narracji • charakteryzuje bohaterów • wskazuje, co zaskoczyło Kubę podczas spotkania z Magdą • przedstawia reakcje otoczenia na związek Magdy i Kuby	• wyjaśnia, dlaczego Kuba zainteresował się niepełnosprawną koleżanką • wyjaśnia, w jakim celu Magda posługuje się ironią • wyjaśnia sens tytułu	• ocenia reakcje otoczenia na związek Magdy i Kuby • omawia przyczyny wzajemnego dystansu pomiędzy osobami pełno- i niepełnosprawnymi	• podejmuje dyskusję na temat sposobu postępowania wobec osób niepełnosprawnych • przedstawia tekst kultury podejmujący temat osób niepełnosprawnych
56. Czarny charakter	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>czarny charakter, komiks, wyraz dźwiękonaśladowczy</i> • relacjonuje treść komiksu	• omawia znane sobie przykłady „czarnych charakterów” z wybranych tekstów kultury	• wypowiada się na temat sposobu prezentacji Lorda Vadera w podanym fragmencie komiksu	• analizuje funkcję „czarnego charakteru” w wybranym tekście kultury • przedstawia swoją opinię na temat komiksu	• przedstawia fabułę <i>Gwiezdnych wojen</i> • omawia rodzaj rysunku zastosowanego w podanym komiksie
57. Charakterystyka	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>charakterystyka, charakterystyka postaci, autocharakterystyka, charakterystyka porównawcza</i> • wskazuje elementy składające się na charakterystykę	• omawia różnice pomiędzy charakterystyką statyczną a charakterystyką dynamiczną	• tworzy plan charakterystyki wybranej postaci literackiej bądź filmowej	• pisze charakterystykę zawierającą opis wyglądu zewnętrznego postaci i wnikliwy opis cech charakteru, konsekwentnie poparty trafnie dobranymi przykładami	• tworzy charakterystykę porównawczą dwóch postaci literackich lub filmowych
58., 59. Malarstwo	• wymienia etapy rozwoju malarstwa	• wskazuje najważniejsze cechy malarstwa na	• omawia elementy języka malarstwa na wybranym	• ocenia dzieło sztuki według podanych	• wypowiada opinię na temat sztuki abstrakcyjnej

		poszczególnych etapach • rozróżnia najważniejsze typy dzieł malarskich ze względu na temat	dziele	kryteriów	• przygotowuje prezentację na temat wybranego artysty • tworzy pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
60. Czasownik – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>czasownik osobowy, czasownik nieosobowy, czasowniki dokonane, czasowniki niedokonane</i> • wymienia, przez co odmienia się czasownik • odróżnia formy nieosobowe czasownika od form osobowych	• określa formy gramatyczne czasownika • uzupełnia zdania czasownikami w odpowiedniej formie	• redaguje zdania z nieosobowymi formami czasownika zakończonymi na <i>-no, -to</i> • przekształca zdania, używając odpowiedniej formy czasownika	• modyfikuje wypowiedź za pomocą zmiany aspektu • sporządza notatkę z zastosowaniem nieosobowych form czasownika	• redaguje instrukcję, w której wykorzystuje czasowniki w trybie rozkazującym • odmienia czasowniki kłopotliwe
61. Strony czynna i bierna czasownika	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>strona czynna, strona bierna, wykonawca czynności, obiekt czynności, czasownik przechodni, czasownik nieprzechodni</i> • przedstawia zasadę tworzenia strony biernej czasownika	• przekształca zdania ze strony czynnej na bierną i odwrotnie • odróżnia czasowniki przechodnie od czasowników nieprzechodnich • wskazuje wypowiedzi, w których najważniejszą rolę odgrywa wykonawca czynności oraz te, w których najistotniejszy jest obiekt czynności	• wskazuje, w jakich okolicznościach używamy strony biernej • odnajduje w tekście czasowniki w stronie biernej i wyjaśnia, w jakim celu zostały użyte	• używa strony biernej w tekstach oficjalnych, np. w stylu urzędowym	
62. Imiesłowy – nietypowe formy czasownika	• przedstawia klasyfikację imiesłów • wskazuje imiesłowy w tekście	• tworzy imiesłowy od podanych czasowników • odmienia imiesłowy przymiotnikowe	• przekształca zdania podrzędne w imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe z określeniami	• wskazuje i poprawia błędy związane z użyciem imiesłów • redaguje tekst z użyciem wszystkich rodzajów	

			• przekształca wskazane zdania na konstrukcje z imiesłowami przysłówkowymi	imiesłówów	
63. Pisownia <i>nie</i> z imiesłowami	• wymienia zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami	• stosuje zasady pisowni <i>nie</i> z imiesłowami • tworzy imiesłowy z przeczeniem <i>nie</i>	• zastępuje określenia oznaczające cechy z imiesłowami z przeczeniem <i>nie</i>	• redaguje tekst z użyciem imiesłówów z przeczeniem <i>nie</i>	
64. Podsumowanie wiadomości	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>charakterystyka, karykatura, komiks, strona czynna czasownika, strona bierna czasownika, aspekt, formy osobowe czasownika, formy nieosobowe czasownika, imiesłow</i>	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
66. Ojczyzna	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pierwszy plan, drugi plan, symbol, ciepła paleta barw</i> • opisuje obraz, uwzględniając podział na plany	• wyjaśnia znaczenie czasu, w jakim powstał obraz Jacka Malczewskiego <i>Ojczyzna</i>, dla jego wymowy	• interpretuje symbolikę kajdan przedstawionych na obrazie	• analizuje wpływ barw na wymowę obrazu	• przedstawia podobny sposób przedstawiania ojczyzny w innych tekstach kultury
67. Twórca i jego czasy – Adam Mickiewicz	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>romantyzm</i> • wymienia najważniejsze etapy życia Adama Mickiewicza • umiejscawia epokę romantyzmu w czasie	• charakteryzuje twórczość Adama Mickiewicza	• wskazuje cechy charakterystyczne romantyzmu	• omawia związek pomiędzy twórczością Adama Mickiewicza a ideami epoki	• omawia wskazane obrazy pod kątem ich związku z epoką

68. Poświęcić się dla ojczyzny (Adam Mickiewicz – poeta wymieniony w podstawie programowej)	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>powstanie narodowowyzwoleńcze</i> • relacjonuje treść wiersza	• opisuje bohaterkę wiersza Adama Mickiewicza <i>Śmierć Pulkownika</i> • wymienia wartości istotne dla bohaterki wiersza	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>romantyczna legenda bohatera</i> • interpretuje ostatnią strofę utworu • omawia funkcję porównania bohaterki wiersza do Czarnieckiego	• wypowiada się na temat klimatu dominującego w wierszu	• przedstawia sylwetkę Emilii Plater na podstawie dowolnych źródeł
69., 70. Walczyć za ojczyznę (Adam Mickiewicz – poeta wymieniony w podstawie programowej)	• relacjonuje treść utworu Adama Mickiewicza <i>Reduta Ordona</i> • określa rodzaj literacki utworu	• wypowiada się na temat narratora • wskazuje przykłady animizacji • wskazuje wyrazy dźwiękonaśladowcze	• omawia sposób przedstawienia wydarzeń • porównuje sposób przedstawienia napastników i obrońców • omawia sposób przedstawienia cara • określa funkcję animizacji • określa funkcję nagromadzenia wyrazów dźwiękonaśladowczych w utworze	• formułuje przesłanie <i>Reduty Ordona</i>	• przedstawia sylwetkę Juliana Konstantego Ordona na podstawie dowolnych źródeł
71. Tęsknota za ojczyzną	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>hierarchia wartości, neologizm</i> • referuje treść wiersza • wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego	• wypowiada się na temat adresata lirycznego • nazywa uczucia podmiotu lirycznego • opisuje kraj przedstawiony przez podmiot liryczny • wskazuje w wierszu neologizmy	• omawia znaczenie refrenu dla wymowy wiersza • interpretuje znaczenie określenia <i>światło-cień</i> w kontekście wiersza • omawia funkcję neologizmów w wierszu	• wypowiada się na temat hierarchii ważności podmiotu lirycznego • analizuje sposób osiągnięcia nostalgicznego nastroju wiersza	• omawia obraz Józefa Chełmońskiego <i>Bociany</i>
72. Twórca i jego czasy – Henryk Sieniewicz	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pozytywizm, emigracja</i> • wymienia najważniejsze	• wyjaśnia znaczenie hasła: <i>dla pokrzepienia serc</i> • charakteryzuje	• wskazuje cechy charakterystyczne pozytywizmu	• omawia genezę <i>Latarnika</i> • wypowiada się na temat wyjątkowości twórczości	• omawia hasło <i>dla pokrzepienia serc</i> w kontekście twórczości Henryka Sienkiewicza

	etapy życia Henryka Sienkiewicza • umiejscawia epokę pozytywizmu w czasie	twórczość Henryka Sienkiewicza		Henryka Sienkiewicza na tle epoki	
73., 74. Henryk Sienkiewicz, <i>Latarnik</i> (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>nowela, punkt kulminacyjny, emigrant, symbol</i> • relacjonuje treść noweli • podaje nazwę rodzaju narracji	• omawia świat przedstawiony noweli • wskazuje cechy gatunkowe noweli • charakteryzuje głównego bohatera	• przedstawia przemianę głównego bohatera • omawia przyczyny tułaczki Skawińskiego, także te niewyrażone bezpośrednio • omawia sposób, w jaki bohater reaguje na pierwsze wersy <i>Pana Tadeusza</i>	• wypowiada się na temat sposobu postrzegania ojczyzny przez Skawińskiego • interpretuje symbolikę latarni morskiej • formułuje przesłanie utworu	• wypowiada się na temat problemów, z jakimi borykają się emigranci i uchodźcy • omawia kontekst historyczny noweli
75. Wielokulturowość	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>dwukulturowość, stereotyp</i> • relacjonuje treść artykułu	• wymienia cechy artykułu wskazujące na jego przynależność do publicystyki • wymienia zaprezentowane w tekście stereotypy dotyczące Polski i Polaków	• przedstawia zjawisko społeczne opisane przez autorkę	• omawia obraz Polski wyłaniający się z przywołanych w tekście wypowiedzi	• podejmuje dyskusję na temat stereotypów dotyczących Polski i Polaków
76. Mała ojczyzna	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wiersz biały, wiersz wolny, mała ojczyzna</i> • referuje treść wiersza	• przedstawia obraz ojczyzny wyłaniający się z wiersza • podaje nazwy środków stylistycznych użytych w wierszu • wskazuje cechy wiersza wolnego	• określa funkcję środków stylistycznych zawartych w wierszu • omawia język wiersza	• wypowiada się na temat własnego pojmowania pojęcia „małej ojczyzny”	• opracowuje mapę myśli dotyczącą ojczyzny • tworzy samodzielną wypowiedź pisemną pt. „Moja mała ojczyzna”
77. Odnaleźć swoje korzenie	• relacjonuje treść danych fragmentów utworu • podaje nazwę rodzaju narracji	• wypowiada się na temat narratora • opisuje świat przedstawiony	• omawia relację pomiędzy narratorem a światem przedstawionym • interpretuje gest kobiet z	• analizuje relacje pomiędzy głównym bohaterem a utraconą ojczyzną	• podejmuje dyskusję na temat sensu poszukiwania własnych korzeni • wypowiada się na temat

		wypowiada się na temat roli opowieści w życiu narratora	plemienia Kinte wobec przybysza interpretuje tytuł utworu		kontekstu historycznego danych fragmentów
78. Opuścić ojczyznę	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>fantastyka</i>, <i>symbol</i> - relacjonuje treść danych fragmentów utworu - podaje nazwę rodzaju narracji	- omawia świat przedstawiony we fragmentach utworu - wypowiada się na temat bohaterów występujących w danych fragmentach - wskazuje cechy świadczące o tym, że podany fragment nie należy do literatury realistycznej	- interpretuje symbolikę pierścienia - omawia rozważania Froda dotyczące domu	- interpretuje symbolikę podróży Froda - przedstawia własne refleksje na temat postrzegania domu z perspektywy podróży	- omawia inne, znane sobie teksty kultury należące do fantastyki (literatura, film, komiks) - wskazuje różnice pomiędzy fantastyką a science fiction - przedstawia swoje zdanie na temat fantastyki
79., 80. Wypowiedź argumentacyjna	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>teza</i>, <i>argument</i>, <i>wnioski</i> - wymienia etapy przygotowywania wypowiedzi argumentacyjnej - odnajduje tezę i argumenty w podanym tekście	wymienia chwyt argumentacyjne	wskazuje w tekście argumenty nierzeczowe	formułuje wnikliwą, przekonującą i konsekwentną argumentację do podanej tezy	odróżnia wypowiedź argumentacyjną od takiej, która wskazuje jedynie związek przyczynowo-skutkowy
81. Rzeźba	wymienia etapy rozwoju rzeźby	- wskazuje najważniejsze cechy rzeźby na poszczególnych etapach - rozróżnia najważniejsze typy dzieł rzeźbiarskich ze względu na temat	omawia elementy języka rzeźby na wybranym dziele	ocenia dzieło sztuki według podanych kryteriów	- wypowiada swoją opinię na temat rzeźby abstrakcyjnej - przygotowuje prezentację na temat wybranego artysty - tworzy pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
82. Zdanie złożone –	- wskazuje zdania złożone - odróżnia zdania złożone	wskazuje pytanie, na które odpowiadają dane	przyporządkowuje wykresy do zdań	sporządza wykresy zdań złożonych	

przypomnienie wiadomości	współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie	zдания podrzędne • podaje nazwy rodzajów zdań złożonych			
83., 84. Rodzaje zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie	- wymienia rodzaje zdań złożonych - wskazuje spójniki, przed którymi należy postawić przecinek w zdaniu złożonym współrzędnie	- wskazuje zdania złożone współrzędnie i określa ich typy - przyporządkowuje zdania współrzędne stosownie do podanego wykresu - wskazuje zdania podrzędne przydawkowe i formułuje do nich pytania - wskazuje zdania podrzędne dopełnieniowe i formułuje do nich pytania	- sporządza wykresy zdań złożonych współrzędnie - przyporządkowuje zdania podrzędne stosownie do podanego wykresu	sporządza wykresy zdań złożonych i podaje nazwy typów zdań podrzędnych	
85. Przecinek w zdaniu złożonym	wymienia zasady stosowania przecinków w zdaniach złożonych	wskazuje zdania złożone współrzędnie, w których brakuje przecinków	formułuje zdania podrzędne i stawia przecinki w odpowiednich miejscach	przekształca tekst, stawiając przecinki w odpowiednich miejscach	
86. Podsumowanie wiadomości	- odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie - posługuje się terminami i pojęciami: <i>wypowiedź argumentacyjna, neologizm, nowela, opowiadanie, wiersz biały, wiersz wolny, fantastyka, zdania złożone współrzędnie, zdania złożone podrzędnie</i>	wykorzystuje najważniejsze konteksty	- wyciąga wnioski - określa własne stanowisko	- poprawnie interpretuje wymagany materiał - właściwie argumentuje - uogólnia, podsumowuje i porównuje	- wykorzystuje bogate konteksty - formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
88. Wyobrażenia	wyjaśnia znaczenie terminów: <i>realizm</i>,	- określa temat dzieła - wskazuje elementy	omawia funkcję palety barw zastosowanej przez	interpretuje znaczenie kształtu znajdującego się	na podstawie wybranych źródeł wyjaśnia znaczenie

	<i>fantastyka, paleta barw</i> • opisuje, co widzi na obrazie	realistyczne i fantastyczne na obrazie	malarza • interpretuje tytuł dzieła	w centrum obrazu	terminu <i>surrealizm</i>
89. Twórca i jego dzieło – Adam Mickiewicz	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ballada, manifest, egzotyka, orient, romantyzm</i> • wymienia podróże odbyte przez Adama Mickiewicza	• omawia znaczenie podróży na Krym dla poety	• wypowiada się na temat znaczenia podróży dla romantyków	• wyjaśnia, na czym polegał przełomowy charakter <i>Ballad i romansów</i>	• omawia obraz Juliusza Kossaka <i>Adam Mickiewicz z Sadykiem Paszą w Turcji</i>
90. Wyobraźnia ludowa (Adam Mickiewicz – poeta wymieniony w podstawie programowej)	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ballada, realizm, fantastyka, punkt kulminacyjny, nauka moralna</i> • relacjonuje treść ballady <i>Świtezianka</i> • określa przynależność utworu do rodzaju literackiego	• ustala, jaką wiedzę na temat świata przedstawionego ma narrator • wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne utworu • wskazuje punkt kulminacyjny • charakteryzuje bohaterów utworu	• omawia stosunek narratora do opowiadanych zdarzeń • objaśnia sens nauki moralnej sformułowanej w utworze • wskazuje cechy gatunkowe utworu	• podejmuje dyskusję na temat nauki moralnej wyrażonej w balladzie	• wskazuje elementy estetyki romantycznej na obrazie Johna Williama Waterhouse’a <i>Pani z Shalott</i>
91. Natura i wyobraźnia (Adam Mickiewicz – poeta wymieniony w podstawie programowej)	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>sonet</i> • relacjonuje treść wiersza <i>Stepy akemańskie</i> • ustala przynależność utworu do rodzaju literackiego • wskazuje podmiot liryczny	• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • dokonuje podziału utworu na dwie części • wskazuje zastosowane środki stylistyczne	• określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu • omawia sposób przedstawienia ciszy w końcu utworu	• określa nastrój wiersza i wyjaśnia, jakimi środkami jest on budowany • interpretuje puentę utworu	• omawia sposób przedstawienia natury w wybranym tekście kultury
92. Strach i wyobraźnia	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>punkt kulminacyjny, nastrój grozy</i>	• wypowiada się na temat narratora danych fragmentów utworu • charakteryzuje	• omawia relacje pomiędzy bohaterami • interpretuje wydarzenia symboliczne zawarte w	• analizuje sposób tworzenia atmosfery grozy	• wskazuje środki filmowe przydatne do przedstawienia atmosfery danych fragmentów

	• relacjonuje treść danych fragmentów utworu	bohaterów danych fragmentów • wskazuje punkt kulminacyjny	danych fragmentach		• omawia sposób tworzenia atmosfery grozy w wybranym tekście kultury popularnej
93. Na skrzydłach wyobraźni	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sonet</i>, <i>personifikacja</i> • relacjonuje treść wiersza • wskazuje podmiot liryczny	• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • wskazuje środki stylistyczne • ustala przynależność gatunkową wiersza	• określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu • wyjaśnia metaforyczny sens ostatniej strofy wiersza • wyjaśnia metaforyczne znaczenie związków frazeologicznych, w których znajduje się słowo <i>skrzydła</i>	• interpretuje przesłanie utworu	• wskazuje konteksty i nawiązania
94. Baśniowa wyobraźnia	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>puenta</i>, <i>neologizm</i>, <i>symbol</i> • relacjonuje treść utworu • określa przynależność utworu do rodzaju literackiego	• wypowiada się na temat narratora • charakteryzuje bohaterów utworu • omawia kompozycję utworu	• określa nastrój utworu • omawia funkcję neologizmów zastosowanych w wierszu • interpretuje symbolikę Dusiołka	• na podstawie puenty podejmuje rozważania na temat pochodzenia zła w świecie	• podejmuje dyskusję na temat popularności baśni
95. Życie w świecie wyobraźni	• relacjonuje treść fragmentów utworu • podaje nazwę rodzaju narracji	• określa czas i miejsce akcji • charakteryzuje bohaterów danych fragmentów utworu	• omawia relacje między bohaterkami • wypowiada się na temat reakcji narratorki na przyjaźń Liliany z Kasią • omawia funkcję wyrazów potocznych w danych fragmentach	• analizuje ostatnią wypowiedź bohaterki • wskazuje wady i zalety życia w świecie wyobraźni	• podejmuje dyskusję na temat ludzkiej potrzeby fantazjowania • interpretuje obraz Salvadora Dalego <i>Miraż</i>
96., 97. Rozprawka	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>teza</i>, <i>hipoteza</i>, <i>argumenty</i> • referuje trzy możliwe	• formułuje argumenty do podanego zagadnienia • tworzy plan rozprawki na podstawie podanej	• formułuje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy	• pisze rozprawkę w której: - zawarta została właściwa teza bądź hipoteza	• tworzy prezentację na temat wybranej subkultury • wyjaśnia znaczenie terminu <i>kontrkultura</i> i

	schematy pisania rozprawki	dyskusji		- argumentacja jest wnikliwa, przekonująca i konsekwentna - przedstawiona została własna opinia dotycząca zadanego tematu, ujawniająca szczególną wrażliwość/wnikliwość piszącego	podaje przykłady
98. Grafika	wymienia etapy rozwoju grafiki	- wskazuje najważniejsze cechy grafiki na poszczególnych etapach - odróżnia grafikę artystyczną od grafiki użytkowej	wymienia i opisuje najważniejsze techniki graficzne	ocenia dzieło sztuki według podanych kryteriów	- przygotowuje prezentację na temat wybranego artysty grafika - tworzy pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
99. Wypowiedzenie wielokrotnie złożone	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wypowiedzenie wielokrotnie złożone, zdanie główne</i> - dokonuje podziału wypowiedzeń wielokrotnie złożonych na wypowiedzenia składowe	- wskazuje zdanie główne w wypowiedzeniu złożonym - stosuje odpowiednią interpunkcję w zdaniach wielokrotnie złożonych	- sporządza wykres zdania wielokrotnie złożonego - przekształca grupy zdań pojedynczych w wypowiedzenia wielokrotnie złożone	- dokonuje opisu składniowego sporządzonego wykresu - koryguje zbyt długie wypowiedzenia wielokrotnie złożone	
100. Mowa niezależna i zależna	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mowa zależna, mowa niezależna</i> - wyjaśnia różnice pomiędzy mową niezależną a mową zależną	- w podanym tekście wskazuje mowę zależną i mowę niezależną - zapisuje dowolny dialog w formie mowy zależnej - przy zapisie dialogu stosuje poprawną interpunkcję	redaguje tekst, w którym wypowiedzi bohaterów zapisuje w formie mowy niezależnej	przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie	
101. Zasady cytowania cudzych tekstów	wyjaśnia znaczenie terminów: <i>cytat, prawo autorskie, plagiat, źródło</i>	stosuje odpowiednie słownictwo przy wprowadzaniu cytatów	poprawnie zapisuje przypis bibliograficzny	opracowuje bibliografię dotyczącą podanego tematu	

	<i>przypis bibliograficzny</i> wymienia zasady cytowania cudzych tekstów	wplata cytaty w wypowiedź, stosując odpowiednie zwroty wprowadzające i znaki interpunkcyjne			
102. Podsumowanie wiadomości	- odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie - posługuje się terminami i pojęciami: <i>rozprawka, ballada, sonet, mowa niezależna, mowa zależna, cytat, przypis bibliograficzny</i>	wykorzystuje najważniejsze konteksty	- wyciąga wnioski - określa własne stanowisko	- poprawnie interpretuje wymagany materiał - właściwie argumentuje - uogólnia, podsumowuje i porównuje	- wykorzystuje bogate konteksty - formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
104. Dobro i zło	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>realizm, źródło światła</i> - opisuje, co dzieje się na obrazie Caravaggia <i>Powołanie św. Mateusza</i>	- wskazuje głównych bohaterów obrazu - wypowiada się na temat strojów bohaterów	- interpretuje gesty bohaterów obrazu - omawia rolę światła na obrazie	- omawia kontekst biblijny - interpretuje wymowę dzieła	omawia inny wybrany obraz Caravaggia
105. Twórca i jego czasy – Charles Dickens	- wymienia najważniejsze etapy życia Charlesa Dickensa - umiejscawia epokę wiktoriańską w czasie	charakteryzuje twórczość Charlesa Dickensa	wskazuje cechy charakterystyczne epoki wiktoriańskiej	omawia związek pomiędzy twórczością Charlesa Dickensa a problemami epoki	
106., 107., 108., 109. Charles Dickens, <i>Opowieść wigilijna</i> (lektura obowiązkowa)	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ironia, symbol, problemy społeczne, realizm, fantastyka</i> - relacjonuje treść utworu - określa przynależność utworu do rodzaju literackiego - podaje nazwę rodzaju narracji	- omawia świat przedstawiony utworu - przedstawia realia społeczne przedstawione w utworze - wymienia problemy społeczne zaprezentowane w utworze - charakteryzuje głównego bohatera	- omawia stosunek narratora do bohatera - omawia sposób przedstawienia duchów - nazywa emocje towarzyszące Scrooge'owi w czasie podróży w czasie i przestrzeni - wyjaśnia, na czym	- wypowiada się na temat symbolicznego znaczenia świąt Bożego Narodzenia w naszym kręgu kulturowym - analizuje sposób przedstawienia Bożego Narodzenia w <i>Opowieści wigilijnej</i> - wypowiada się na temat	omawia wybraną adaptację <i>Opowieści wigilijnej</i>

		• wskazuje elementy fantastyczne w utworze	polega wewnętrzna przemiana bohatera • określa funkcję elementów fantastycznych w utworze	hierarchii ważności Ebenezera Scrooge’a	
110. Twórca i jego dzieło – Adam Mickiewicz	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>folklor, lud, dziady</i> • opisuje obrzęd dziadów	• wskazuje rodzimy folklor jako główne źródło inspiracji we wczesnej twórczości Adama Mickiewicza	• wyjaśnia powiązania pomiędzy biografią poety a tematem jego wczesnych dzieł	• wypowiada się na temat sposobu postrzegania ludu przez romantyków	
111., 112., 113., 114. Adam Mickiewicz, <i>Dziady</i> cz. II (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>dramat romantyczny, dziady, guślarz, motto, wierzenia ludowe, nauka moralna</i> • relacjonuje treść utworu • opisuje miejsce i czas wydarzeń	• wypowiada się na temat obrzędu dziadów • wskazuje elementy obrzędów pogańskich i chrześcijańskich • charakteryzuje bohaterów występujących w dramacie • omawia role danych uczestników obrzędu • przedstawia rodzaj kary właściwy poszczególnym duchom	• omawia funkcję czasu i sposobu przywołania danych duchów • wyjaśnia, na czym polegała wina danych duchów • opisuje nastrój dramatu • wyjaśnia znaczenie motta utworu • wskazuje cechy dramatu romantycznego	• analizuje sposoby uzyskania odpowiedniego nastroju w dramacie • wypowiada się na temat aktualności prawd moralnych przedstawionych w utworze • interpretuje zakończenie dramatu	• wybiera dwie adaptacje dramatu i dokonuje ich analizy porównawczej • omawia elementy wiary ludowej funkcjonujące współcześnie
115. Przebaczenie	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>powieść historyczna, archaizm</i> • relacjonuje treść fragmentów utworu Henryka Sienkiewicza <i>Krzyżacy</i> • określa przynależność fragmentów do rodzaju literackiego • podaje nazwę rodzaju	• charakteryzuje bohaterów fragmentów • wskazuje archaizmy i wyjaśnia ich znaczenie	• wskazuje cechy powieści historycznej • omawia funkcję archaizmów w utworze	• analizuje postawę Zygryda i Juranda wobec cierpienia	• porównuje treść fragmentów z analogicznymi scenami z filmu Aleksandra Forda

	narracji				
116. Między dobrem a złem	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>puenta</i> • relacjonuje treść wiersza Jana Twardowskiego <i>Podziękowanie</i> • określa przynależność utworu do rodzaju literackiego	• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego i wskazuje adresata wiersza • wskazuje użyte środki stylistyczne	• omawia sposób, w jaki został opisany świat przyrody • interpretuje fragment mówiący o naturze człowieka • omawia funkcję użytych środków stylistycznych	• interpretuje przesłanie wiersza • podejmuje dyskusję na temat znaczenia różnorodności świata	• omawia wybrane teksty kultury podejmujące problem odmienności
117. Ulec złu	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>dyskryminacja</i>, <i>hejt</i> • relacjonuje treść fragmentów utworu Ewy Barańskiej <i>Zapomnieć Różę</i> • określa przynależność utworu do rodzaju literackiego • podaje nazwę rodzaju narracji	• omawia świat przedstawiony w utworze • wypowiada się na temat narratorki danych fragmentów • wymienia zasady, którymi kierowali się ważniacy rządzący klasą	• omawia relacje panujące w klasie • wskazuje przyczyny zachowania narratorki po przeczytaniu powieści	• omawia sposób, w jaki bohaterka ocenia samą siebie z perspektywy czasu • podejmuje dyskusję na temat mechanizmu dyskryminacji	• omawia wybrane teksty kultury podejmujące temat dyskryminacji • przygotowuje prezentację multimedialną dotyczącą przyczyn i mechanizmów dyskryminacji
118. Ukarąć zło	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>powieść kryminalna</i> • relacjonuje treść fragmentów utworu Agathy Christie <i>Morderstwo w Orient Expressie</i> • określa przynależność utworu do rodzaju literackiego • podaje nazwę rodzaju narracji	• opisuje czas i miejsce akcji • wskazuje morderców i ich motyw • charakteryzuje Herkulesa Poirot	• omawia cechy decydujące o przynależności gatunkowej utworu • omawia wpływ czasu oraz miejsca dokonania zbrodni na sposób prowadzenia śledztwa	• przedstawia, w jaki sposób detektyw odkrył prawdę	• podejmuje dyskusję na temat wymierzania sprawiedliwości z pominięciem sądów • wypowiada się na temat innych słynnych detektywów poznanych za pośrednictwem różnych tekstów kultury

119. Zło przeciw naturze	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>reportaż</i> • relacjonuje treść fragmentów utworu	• wskazuje miejsce, w którym doszło do opisanej katastrofy ekologicznej • wyjaśnia, jak doszło do wyschnięcia Morza Aralskiego • omawia skutki wysychania morza	• dokonuje podziału tekstu na części i nadaje im tytuły • wskazuje cechy reportażu	• wyjaśnia funkcję opisu życia mieszkańców starej rybackiej osady dla wymowy danych fragmentów • podejmuje dyskusję na temat skutków zbytnej ingerencji człowieka w naturę	• wyraża opinię na temat ekologii i ruchów ekologicznych • wskazuje inne teksty kultury opisujące niszczenie natury przez człowieka
120. Jak czynić dobro	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>wywiad</i> • relacjonuje treść wywiadu	• wskazuje przyczyny podjęcia decyzji o nakręceniu filmu • przedstawia stanowisko reżysera dotyczące obowiązków Zachodu wobec Syrii	• wyjaśnia tytuł wywiadu • wskazuje fragmenty nacechowane emocjonalnie	• wyjaśnia przyczyny zachowania polityków	• podejmuje dyskusję na temat winy tych, którzy nie reagują na zło
121. Jak prowadzić dyskusję	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>dyskusja</i>, <i>stanowisko (teza)</i>, <i>argument</i>, <i>kontrargument</i>, <i>sofizmat</i> • wskazuje cele podjęcia dyskusji • wymienia cechy dobrego dyskutanta • wymienia nieuczciwe chwytły stosowane w dyskusji	• wskazuje w podanym tekście argumenty i kontrargumenty • wskazuje w podanej dyskusji nieuczciwe chwytły	• formułuje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy	• bierze udział w debacie • wyjaśnia, w jaki sposób rozpoznaje się sofizmaty	
122. Tworzenie i budowa wyrazów	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wyraz podstawowy</i>, <i>wyraz pochodny</i>, <i>temat słowotwórczy</i>, <i>formant</i>, <i>przedrostek</i>, <i>przyrostek</i>,	• wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów pochodnych • tworzy przymiotniki od rzeczowników	• wskazuje w podanych parach wyrazów wyraz podstawowy i wyraz pochodny • wskazuje formant w wyrazie pochodnym	• dokonuje analizy słowotwórczej podanych wyrazów	

	wrostek, formant zerowy				
123. O wyrazach pochodnych	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>kategoria słowotwórcza, czasowniki dokonane, stopień wyższy i najwyższy przymiotników oraz przysłówków</i> • wymienia kategorie słowotwórcze	• przyporządkowuje wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej	• tworzy czasowniki dokonane poprzez dodanie przedrostków • tworzy stopień wyższy i najwyższy przymiotników i przysłówków	• tworzy wyrazy należące do konkretnych kategorii słowotwórczych	
124. Rodzina wyrazów	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność</i>	• wskazuje wyrazy należące do jednej rodziny • wskazuje wyraz podstawowy w parze wyrazów pokrewnych	• podkreśla rdzeń i wskazuje oboczności w rodzinie wyrazów	• sporządza wykresy rodziny wyrazów	
125. Kłopotliwe przedrostki i przyrostki	• wskazuje cechy decydujące o pisowni przedrostków z-, s-	• zapisuje wyrazy, stosując odpowiednie przedrostki • zapisuje wyrazy z odpowiednimi przyrostkami -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki	• w podanym tekście poprawia błędy wynikające z błędnego zapisu przedrostków z-, s- oraz przyrostków -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki	• tworzy własny tekst z użyciem wyrazów z przedrostkami s-, z- oraz przyrostkami -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki	
126. Podsumowanie wiadomości	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami i pojęciami: <i>dyskusja, reportaż, wyraz pochodny, formant, typy formantów, rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, rdzeń, przedrostki z-, s-, przyrostki -dztwo, -ctwo, -dzki, -cki</i>	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
128. Nadzieja	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>graffiti, symbol</i>	• opisuje otoczenie, w którym artysta namalował	• interpretuje symbolikę danych elementów dzieła	• interpretuje tytuł dzieła w odniesieniu do jego	• na podstawie wybranych źródeł przygotowuje

	• opisuje, co przedstawia graffiti Banksy'ego <i>There is always hope...</i>	graffiti		treści	prezentację na temat twórczości Banksy'ego
129. Dawać nadzieję	• wyjaśnia znaczenie terminów: wywiad, frazeologizm • relacjonuje treść wywiadu	• wyjaśnia, dlaczego Zbigniew Religa został chirurgiem • referuje odczucia lekarza podczas przeszczepu serca • charakteryzuje Zbigniewa Religę jako lekarza	• omawia emocje, jakie Zbigniew Religa odczuwał w czasie pierwszej operacji • przedstawia romantyczną stronę zawodu lekarza, którą dostrzegł Religa	• interpretuje znaczenie przekształconego frazeologizmu w tytule wywiadu	• wypowiada się na temat filmu <i>Bogowie</i> w reżyserii Łukasza Palkowskiego
130. Sens nadziei	• relacjonuje treść wiersza Jerzego Lieberta <i>Nadzieja</i> • przyporządkowuje utwór do rodzaju literackiego • wskazuje podmiot liryczny	• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego • wskazuje wszystkie metaforyczne określenia nadziei	• wyjaśnia, na czym polega dramat podmiotu lirycznego przedstawiony w dwóch pierwszych wersach utworu • określa funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu	• omawia przesłanie wiersza	• podejmuje dyskusję na temat szkód i korzyści płynących z nadziei
131. Potęga nadziei	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>niepełnosprawność</i> • relacjonuje treść danych fragmentów utworu	• wskazuje osiągnięcia Stephena Hawkinga, o których jest mowa w tekście • przedstawia stosunek narratora tekstu do życia	• omawia, w jaki sposób naukowiec postrzega swoją niepełnosprawność	• formułuje przesłanie, które może wynikać z relacji Hawkinga na temat jego życia	• odszukuje informacje na temat ludzi, którzy osiągnęli sukces pomimo różnego rodzaju ograniczeń
132. Brak nadziei	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>kompleksy</i> • relacjonuje treść fragmentów utworu • podaje nazwę rodzaju narracji	• charakteryzuje bohaterów danych fragmentów utworu • wskazuje temat przewodni danych fragmentów • wskazuje źródła kompleksów bohaterki • wskazuje w tekście	• porównuje opinie bohaterki o sobie samej ze zdaniem osób postronnych • wyjaśnia przyczyny zachowania Kai	• omawia reakcję Kai na kpiny i szyderstwa • przedstawia swoją opinię na temat przyczyn agresywnego zachowania innych wobec Kai	• podejmuje dyskusję na temat obiegowego powiedzenia, że <i>kpina boli najbardziej</i> • formułuje wskazówki mówiące o tym, jak radzić sobie z przemocą psychiczną

		sformułowania pochodzące z języka młodzieżowego			
133. Nie tracić nadziei	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>niepełnosprawność</i> • relacjonuje treść danych fragmentów • podaje nazwę rodzaju narracji	• wypowiada się na temat narratora • charakteryzuje narratora – bohatera • określa czas i miejsce akcji utworu	• omawia funkcję zmian, jakie zaszły w życiu bohatera • interpretuje wymowę przedstawienia	• wyjaśnia przyczyny wzruszenia po występie Fochatej Ady • interpretuje wymowę danych fragmentów utworu	• wypowiada się na temat filmu <i>Chce się żyć</i> w reżyserii Macieja Pieprzycy
134. Wola przetrwania	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sztuka przetrwania, paradoks</i> • relacjonuje treść danych fragmentów	• omawia kompozycję tekstu • wymienia wskazówki dotyczące przetrwania w trudnych warunkach	• formułuje główne przesłanie tekstu • omawia funkcję przytoczonych przez autora przykładów	• wskazuje różnice pomiędzy tekstem Gryllsa a literaturą piękną	• omawia wybrany tekst kultury opisujący przetrwanie w trudnych warunkach
135. Wywiad	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>wywiad</i> • wymienia etapy tworzenia wywiadu	• układa pytania do autora podanego tekstu	• zbiera informacje na temat wybranej postaci, wymyśla temat wywiadu i układa pytania	• przeprowadza wywiad z kolegą/koleżanką • wskazuje błędy w podanym wywiadzie	• przedstawia i ocenia wskazany przez siebie wywiad
136. Prezentacja	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>prezentacja, mowa ciała, font, trema</i> • wymienia etapy tworzenia prezentacji	• opracowuje plan prezentacji	• omawia funkcję mowy ciała podczas wygłaszania prezentacji • gromadzi materiały do prezentacji	• wygłasza prezentację na forum klasy	
137. Skrótownce i skróty	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>skrótowniec, skrót</i> • wymienia rodzaje skrótownców • przedstawia zasady odmiany skrótownców i używania ich w zdaniach • wymienia zasady stosowania skróconego	• odnajduje skrótownce w tekście • wyjaśnia znaczenie skrótownców • wyjaśnia znaczenia podanych skrótów	• poprawnie stosuje skrótownce w zdaniu • poprawnie zapisuje skróty podanych wyrażeń	• zastępuje podane nazwy właściwymi skrótowncami	

	zapisu				
138. Wyrazy złożone	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wyraz złożony, złożenie, zrost</i> • referuje zasady tworzenia wyrazów złożonych i wymienia ich typy	• objaśnia znaczenie wskazanych wyrazów złożonych • odróżnia zrosty od złożeń	• tworzy poprawne przymiotniki złożone	• używa wyrazów złożonych w odpowiednim kontekście	
139. Pisownia przymiotników złożonych	• wymienia zasady pisowni przymiotników złożonych z łącznikiem i bez łącznika	• zapisuje wyrazy, stosując zasady pisowni przymiotników złożonych z łącznikiem i bez łącznika	• w podanym tekście poprawia błędy wynikające z błędnego zapisu przymiotników złożonych	• tworzy własny tekst z użyciem wyrazów z przymiotnikami złożonymi	
140. Podsumowanie wiadomości	• odtwarza najważniejsze fakty, sądy i opinie • posługuje się terminami: <i>wywiad, prezentacja, skrótowce, skróty, wyrazy złożone</i>	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • określa własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze